

nationale ombudsman

Rapport

Politie handelde onbehoorlijk tijdens en na melding van mogelijke radicalisering

Oordeel

Op basis van het onderzoek vindt de Nationale ombudsman de klacht over de politie deels gegrond en deels niet gegrond.

Inhoudsopgave

De inleiding	3
De klacht.....	3
Dit is er gebeurd	3
Het oordeel van de Nationale ombudsman	8
Conclusie	9

De inleiding

Dit rapport gaat over de klacht van Aland¹. Aland werd onverwachts door de wijkagent thuis bezocht na een melding over hem. Die melding was gemaakt door de woningbouwvereniging. Het gesprek aan de deur met de wijkagent hierover verliep niet goed. Over het bezoek van de wijkagent diende Aland een klacht in bij de politie. Tijdens de klachtbehandeling ontdekte Aland dat de politie die melding over hem had geregistreerd in het politiesysteem met de projectcode Contra Terrorisme, Extremisme en Radicalisering (ofwel CTER). Over het optreden en de wijze waarop de wijkagent de melding registreerde klaagde hij vervolgens bij de Nationale ombudsman.

De leeswijzer

Het eerste deel van het rapport bevat de klacht van Aland en een verkorte weergave van wat tijdens het onderzoek van de Nationale ombudsman is komen vast te staan. Daarna volgt het oordeel van de Nationale ombudsman over de klacht.

De klacht

De Nationale ombudsman deed onderzoek op basis van de volgende klachtomschrijving.

Aland klaagt erover dat de wijkagent hem discrimineerde, doordat de wijkagent bij hem aan de deur kwam na een melding over Aland. Ook klaagt Aland over de wijze waarop de wijkagent het gesprek aan de deur voerde. Daarnaast klaagt hij dat – zoals tijdens de klachtbehandeling door de politie bleek – de wijkagent de melding registreerde onder de projectcode CTER, en dat deze melding ook nadat hij niet verdacht is bevonden in de politiesystemen blijft staan.

Dit is er gebeurd

Het standpunt van Aland

De woningbouwvereniging waarvan Aland een woning huurde wilde renovaties laten uitvoeren in zijn woning. Aland was het niet eens met de wijze waarop de woningbouwvereniging en de aannemer te werk gingen. Hij vond dat de woningbouwvereniging onvoldoende rekening hield met zijn persoonlijke situatie tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Uiteindelijk besloot de woningbouwvereniging dat de bouwvakkers alleen de noodzakelijke werkzaamheden zouden uitvoeren in zijn woning.

Op 30 november 2021 kwam de wijkagent onverwachts bij Aland langs. Toen Aland de deur opende, vertelde Aland dat hij het gesprek wilde opnemen. Dat mocht van de wijkagent. Uit de opname bleek dat de wijkagent zei: *"Het heeft te maken met de verbouwing. Het schijnt niet helemaal lekker te lopen. Wat aanpassingen en de meterkast moest worden gedaan. Je bent van buitenlandse komaf. Mensen horen je Arabisch praten en vinden dat gek. En dat wilde ik gewoon uitsluiten."*

Aland schrok van de woorden van de wijkagent. Hij kon niet geloven wat de wijkagent hem vertelde. Hij wilde het gesprek met de wijkagent niet verder voeren. Hij vertelde de wijkagent dat hij gewoon Arabisch mag praten in zijn eigen woning. Hierop deed Aland de deur van zijn woning dicht. De wijkagent belde nogmaals aan. Aland opende de deur en hij vertelde de wijkagent nogmaals dat hij niet in gesprek wilde.

Aland heeft na afloop van het gesprek met de wijkagent contact opgenomen met de woningbouwvereniging. Aland wilde weten waarom de woningbouwvereniging de melding maakte. De medewerkster met wie hij sprak, wist echter niets van de melding af. Daar verbaasde Aland zich over. Als de situatie echt zo gevaarlijk zou zijn geweest, dan meende Aland dat de woningbouwvereniging de melding wel in zijn dossier zou

¹ Dit is een fictieve naam.

hebben vastgelegd. Dat was niet het geval.

Klacht bij de politie

Aland diende over het optreden van de wijkagent een klacht in bij de politie. Aland vond het onbegrijpelijk dat de wijkagent op basis van vage signalen en daarmee oneigenlijke gronden bij hem aan de deur kwam. Door de komst van de wijkagent, die verwees naar afkomst en het spreken van de Arabische taal, voelde Aland zich gediscrimineerd. Daarnaast vond hij dat de wijkagent onvoldoende open het gesprek met hem was aangegaan. Als dat was gebeurd, had Aland de wijkagent wél binnengelaten. En had Aland hem laten zien dat alles in orde was. Maar volgens Aland vertelde de wijkagent hem aan de deur dat hij hem alléén bezocht omdat hij de Arabische taal sprak in zijn woning.

Het standpunt van de politie

De zienswijze van de wijkagent

De wijkagent vertelde dat een melding binnenkwam van de woningbouwvereniging. De melding ging over de renovatie van de woning van Aland. Aland zou aan de bouwvakkers geen toegang hebben willen verschaffen. Hierdoor konden volgens de woningbouwvereniging alleen de noodzakelijke werkzaamheden worden uitgevoerd. Verder hadden de bouwvakkers bij de woningbouwvereniging gemeld dat ze geen goed gevoel hadden bij Aland. Zij hadden vlaggen met Arabische tekens gezien. Zij hoorden dat Aland in het Engels en Arabisch via de laptop met anderen sprak. Het gesprek ging onder andere over het niet-accepteren van de Nederlandse staat.

De wijkagent bezocht Aland enkele dagen later. In de portiek kwam de wijkagent een aantal bouwvakkers tegen. De bouwvakkers bevestigden volgens de wijkagent de inhoud van de melding. De bouwvakkers lieten de wijkagent verder weten dat zij één keer in de hal van de woning zijn geweest vanwege de aanpassingen die in de meterkast gedaan moesten worden. Ook zou Aland de bouwvakkers continu in de gaten houden en hebben uitgescholden. Hij zou in de woning alles opnemen met camera's. De bouwvakkers hadden vanuit de meterkast gezien dat Aland in een soort van online groepsessie met mannen aan het praten was, soms in de Engelse taal, soms in de Arabische taal. De bouwvakkers hadden opgevangen dat het gesprek over de Koran zou gaan.

Volgens de wijkagent belde hij aan bij de woning van Aland en deed Aland direct de deur open. De wijkagent probeerde Aland uit te leggen dat hij de zorgen van de woningbouwvereniging/bouwvakkers wilde onderzoeken. Hierop zei Aland meteen dat hij geen tijd had voor dit gesprek. Hij deed de deur dicht. De wijkagent verklaarde dat hij weer aanbelde en Aland weer de deur opende. Hierop zou Aland volgens de wijkagent hebben aangegeven dat hij het gesprek met zijn mobiele telefoon ging opnemen. De wijkagent gaf aan hier geen bezwaar tegen te hebben. De wijkagent vertelde Aland nogmaals wat de woningbouwvereniging hem had gemeld. Aland reageerde hier volgens de wijkagent boos op. Aland wenste volgens de wijkagent niet mee te werken en hij deed de deur van de woning weer dicht.

De wijkagent zag bevestiging in de melding die hij had ontvangen van de woningbouwvereniging. Hij vond Aland daarnaast erg achterdochtig. En voor zover hij de woning in kon kijken, vond hij de woning "een donker hol". Daarom besloot hij de melding te registreren in het politiesysteem. En aan die mutatie in het politiesysteem de projectcode CTER te koppelen.

Op 2 december 2021 heeft de wijkagent nog telefonisch contact met Aland gehad na een terugbelverzoek van Aland. Aland stelde hem de vraag waarom de wijkagent had gezegd dat hij niet in de Arabische taal mocht spreken. De wijkagent verklaarde dat hij toen wederom aan Aland heeft uitgelegd wat de melding was. Aland wilde volgens de wijkagent hier niet naar luisteren. Het telefoongesprek werd daarom afgerond.

De wijkagent verklaarde verder nog dat Aland meermaals telefonisch contact heeft opgenomen met de woningbouwvereniging. Aland nam deze gesprekken steeds op. Delen van de opgenomen gesprekken met

de woningbouwvereniging heeft Aland laten horen tijdens de klachtenprocedure bij de politie. De wijkagent kreeg de indruk dat Aland de telefoongesprekken inzet om de uitkomst van een gesprek te manipuleren. Door de frequentie en wijze van contact met Aland voelde de woningbouwvereniging zich geïntimideerd. De woningbouwvereniging huurde daarom korte tijd beveilig in. Uiteindelijk voerde de politie een STOP-gesprek met Aland.

Gesprek met de wijkagent en de klachtbehandelaar van de politie

In gesprek met de politie heeft Aland zijn klacht toegelicht. Tijdens dat gesprek ontdekte Aland naar eigen zeggen dat de melding ook zag op andere zaken waaronder het hebben van vlaggen in zijn woning. En dat de wijkagent de melding over hem had geregistreerd in de politiesystemen en daarbij de projectcode CTER had gebruikt.

Volgens de politie zou Aland de wijkagent tijdens het gesprek steeds hebben onderbroken. De wijkagent heeft Aland meerdere malen verteld dat hij bij hem aan de deur is gekomen om de zorgen die vanuit de woningbouwvereniging waren geuit te onderzoeken. En dat hij de melding van de woningbouwvereniging wilde onderzoeken. Daarmee wilde de wijkagent een juist beeld krijgen om eventuele misstanden te voorkomen. Ook vertelde de wijkagent dat hij een taak heeft om een melding van mogelijk CTER te onderzoeken. Op het moment de wijkagent dit wilde uitleggen, zou Aland volgens de politie boos zijn geworden. Daarna werd het gesprek afgerond.

Advies klachtencommissie en oordeel politiechef

De klachtencommissie adviseerde de klacht van Aland niet gegrond te verklaren. De commissie maakte uit het klachtdossier en de verklaring op dat de wijkagent Aland bezocht op basis van een melding. De wijkagent heeft zowel op schrift als tijdens de zitting verklaard dat de melding meerdere onderdelen bevatte die aanleiding gaven om Aland te bezoeken. Volgens de commissie is een wijkagent de vooruitgeschoven post van de politie in de wijk. Een wijkagent besteedt aandacht aan de signalen die hij vanuit de samenleving opvangt. De commissie begrijpt dat de wijkagent in het geval van Aland de signalen van derden heeft willen toetsen. De commissie vindt dat de wijkagent op een laagdrempelige manier contact met Aland heeft gezocht, onder andere door hem alleen te bezoeken.

De commissie en de overige aanwezigen hebben ter zitting de opname van het gesprek beluisterd. De commissie kon niet vaststellen of dit een opname was van het hele gesprek dat tussen Aland en de wijkagent plaatsvond. Uit de opname viel volgens de commissie op te maken dat er geen verbinding tussen Aland en de wijkagent ontstond. De commissie kon niet vaststellen wat hiervoor de oorzaak was.

De commissie vond dat op basis van het klachtdossier, het verklaarde ter zitting en opname niet kon worden geconcludeerd of de wijkagent al dan niet heeft gediscrimineerd.

Wel merkte de commissie het volgende op. Tijdens de hoorzitting heeft de commissie gezien dat zowel Aland als de wijkagent geschrokken zijn wat er is gebeurd. De manier waarop de politie dingen zegt, kan – ook al is dat niet de bedoeling – als discriminerend overkomen. Het is volgens de commissie daarom belangrijk dat de politie rekening houdt met hoe anderen woorden ervaren. De klacht van Aland laat volgens de commissie zien dat iedereen een eigen manier heeft om naar dingen te kijken. De politie moet hier aandacht voor hebben en houden.

De politie heeft de burgemeester en de hoofdofficier van justitie in de gelegenheid gesteld om een advies uit te brengen. Zij adviseerden de klacht ongegrond te verklaren. De politiechef nam deze adviezen over en vond de klacht niet gegrond.

Klacht bij de Nationale ombudsman

Aland was het niet eens met de reactie van de politie op zijn klacht. Volgens Aland discrimineerde de wijkagent hem met: a. zijn bezoek en b. door de wijze waarop hij het gesprek voerde. Daarnaast klaagde Aland bij de ombudsman over de registratie van de melding en het gebruik van de projectcode CTER.

Volgens Aland klopt de inhoud van de melding niet. Hij stelt dat de wijkagent een vage melding over hem registreerde zonder dat hij daar eerst zorgvuldig onderzoek naar deed. Ook klaagt hij erover dat ondanks dat de melding niet verdacht is bevonden, deze melding wel in het systeem blijft staan. Wanneer een andere politieagent de melding over Aland zou lezen, zou dit volgens Aland ook kunnen leiden tot een verkeerd beeld. Het voelde voor Aland of de wijkagent hem niet als Nederlander zag, terwijl hij dat wel is.

Onderzoek door de Nationale ombudsman

De Nationale ombudsman heeft de klacht van Aland onderzocht door de stukken te bestuderen die door Aland en de politie zijn verstrekt. Ook zijn medewerkers van de ombudsman in gesprek gegaan met Aland en met de wijkagent. Aland heeft tijdens dat gesprek zijn opname van het gesprek met de wijkagent laten zien. Daarnaast heeft de politie het klachtdossier aan de ombudsman gestuurd. En heeft de politie schriftelijke vragen van de ombudsman beantwoord.

De ombudsman onderzocht daarnaast welke mate de betrokken instanties behoorlijk omgaan met burgers binnen het CTER-proces en de impact ervan op het leven van burgers. Dit leidde tot het rapport "Blind vertrouwen?"². Bij de behandeling van deze klacht zijn we uitgegaan van de uitkomsten van dat rapport.

Verklaring van de wijkagent tijdens het onderzoek van de ombudsman

De wijkagent vertelde dat hij Aland bezocht voor hoor en wederhoor naar aanleiding van de melding van de woningbouwvereniging. Hij zou Aland nooit uit eigen beweging hebben bezocht. De wijkagent wilde zien wat er aan de hand was en de signalen die hij had ontvangen van de woningbouwvereniging uitsluiten. Hij ging op grond van de informatie die hij had ontvangen niet uit van iets ernstigs. De wijkagent verklaarde dat hij meerdere malen aan Aland probeerde uit te leggen waarvoor hij kwam, maar dat Aland hem steeds onderbrak en niet naar de wijkagent wilde luisteren. De opname van Aland gaf volgens de wijkagent niet het hele gesprek weer. De wijkagent vond het jammer dat Aland benadrukte dat hij hem alleen bezocht omdat hij Arabisch sprak in zijn woning. Want dat is niet zo, en dat heeft de wijkagent aan Aland ook proberen duidelijk te maken.

Als een wijkagent bepaalde signalen krijgt (bijvoorbeeld weinig contact met de buitenwereld, weinig contact met zijn partner, vlag aan de muur), dan kan dat te maken hebben met radicalisering of terrorisme. CTER is een bijzondere expertise en daarvoor geldt een speciaal protocol. Door hoe het gesprek aan de deur verliep, de signalen die de wijkagent aan de deur zag, samen met de informatie uit de melding van de woningbouwvereniging, maakte de wijkagent in het politiesysteem een algemene mutatie en gebruikte hij daarbij de projectcode CTER. Dan gaat de CTER-intelcel³ de melding verder onderzoeken.

De melding over Aland is door de intelcel niet-CTER waardig bevonden. Vervolgens is de CTER code overschreven met 'niet CTER-waardig'. Nadat de wijkagent deze informatie van de intelcel-CTER had ontvangen, is de wijkagent niet meer bij Aland langs geweest.

De wijkagent verklaarde hier verder over dat, als hij dit niet aan Aland had verteld tijdens de klachtenprocedure, Aland nooit had geweten dat hij de melding op die manier had geregistreerd.

Algemene informatie over de wijze van registratie door de politie

Uit het rapport "Blind vertrouwen?" van de Nationale ombudsman blijkt – kort samengevat - dat de opdracht in het kader van de CTER-aanpak is om zo uitgebreid mogelijk te registreren in BVH.⁴ Hierbij gaat het om gedragingen of gebeurtenissen die in het kader van de politietaak opvallend ogen. Als er bijvoorbeeld in of bij een woning een vlag hangt met bepaalde (mogelijk extremistische of terroristische) symbolen, zou dat kunnen wijzen in de richting van extremisme. Hoewel dat niet het geval hoeft te zijn, kan bijvoorbeeld een wijkagent het waarnemen van de vlag als gebeurtenis opnemen in de BVH. De projectcode wordt niet

² Rapport No 2024/098

³ De kerntaak van een intelcel is het maken van 'veiligheidsinformatieproducten' door informatie te verzamelen, veredelen en analyseren met als doel overzicht, inzicht en vooruitzicht te bieden voor sturingsprocessen (Rapport No 2024/098).

⁴ Rapport No 2024/098.

gekoppeld aan de persoon. De verdere beoordeling van de gebeurtenis behoort niet tot de taken van de betreffende politieambtenaar.

Na het registreren van deze projectcode, wordt de melding onder de aandacht gebracht van een CTER-intelcel van de politie. Deze gespecialiseerde afdeling bekijkt het signaal en maakt de afweging of de gebeurtenis (niet de persoon) daadwerkelijk CTER-waardig is of niet. De intelcel legt een definitieve projectcode vast. Dit kan dus ook de nieuwe projectcode niet-CTER waardig zijn.

De politie gebruikt de volgende definitie voor het bepalen van de CTER-waardigheid:

*"Mogelijk signaal dat vanuit een bepaalde overtuiging maatschappelijke veranderingen of politieke besluitvorming wordt afgedwongen en daartoe activiteiten worden uitgevoerd waarmee in meer dan geringe mate de wet wordt overtreden."*⁵

De registratie in de BVH en de projectcode wordt vijf jaar bewaard vanaf het moment van registratie, samen met de oorspronkelijke registratie van een politieagent zoals bepaald in de Wet politiegegevens (Wpg) (artikel 8 lid 6 Wpg).⁶ Als de bewaartermijn verloopt, wordt de registratie 'verwijderd'. Dit houdt in dat de informatie nog wel vijf jaar 'achter een schot' wordt bewaard, voor bijvoorbeeld het afhandelen van klachten en de verantwoording van verrichtingen (zie artikel 14 Wpg). De informatie is dus nog wel aanwezig, maar niemand kan er meer bij, tenzij er een zwaarwegende en goed onderbouwde reden voor is. Deze informatie wordt ook betrokken bij een eventueel inzageverzoek.

Wanneer een gebeurtenis volgens de intelcel niet CTER-waardig is, koppelt de intelcel dit terug door in de BVH de code CTER08 op te nemen (niet-CTER-waardig). Dit gebeurt met ongeveer 60 procent van de oorspronkelijke CTER-registraties. De 08-code blijft conform de Wpg vijf jaar zichtbaar in de BVH.⁷ Daarna wordt niet alleen de code, maar de gehele registratie verwijderd. De politie verwijdert de CTER-code niet gedurende die vijf jaar, omdat zij het relevant vindt deze informatie te bewaren. Wanneer een eerdere gebeurtenis kan meewegen als context, kan een volgende gebeurtenis met dezelfde betrokkene(n) namelijk wél CTER-waardig worden bevonden. Daarnaast is het volgens de politie ook voor burgers zelf belangrijk dat een gebeurtenis die niet-CTER-waardig was geregistreerd blijft. De afweging van de intelcel wordt bewaard bij de oorspronkelijke registratie. Daardoor is gedurende de bewaartermijn van vijf jaar ook de afweging van de CTER-intelcel over de niet-CTER-waardigheid te zien.

Reactie van de politie op onderzoek van de ombudsman

De politie liet aan de ombudsman weten dat de melding over Aland is geregistreerd in het politiesysteem als algemene registratie in het politiesysteem Basisvoorziening Handhaving (BVH) en dat de politie een projectcode 'CTER' gebruikte. De melding is vervolgens door de intelcel als niet-CTER waardig beoordeeld. Dit betekent dus voor Aland dat hij voor de duur van vijf jaar in het politiesysteem gelinkt staat aan een incident met een door de wijkagent gekoppelde projectcode CTER, waarbij staat dat de situatie door de Intelcel CTER als niet-CTER waardig is beoordeeld. Dit heeft – bij het ontbreken van meer CTER-signalen in de komende vijf jaar – geen gevolgen voor Aland, aldus de politie. De melding over Aland is niet actief binnen en buiten de Nationale politie gedeeld.

⁵ Dit is de definitie die de politie hanteert van 'extremisme'.

⁶ De politie licht toe dat er in BVH meer staat dan alleen artikel 8 Wpg-informatie, bijvoorbeeld informatie die wordt verwerkt op grond van artikel 9 of 13 Wpg. Die artikelen kennen langere verwerkingstermijnen. Omdat er in de BVH geen technisch onderscheid gemaakt kan worden tussen deze wetsartikelen, heeft de politie besloten alle informatie ouder dan vijf jaar 'achter het schot' te zetten. Een zgn. 'poortwachter' kijkt eerst of informatie terecht achter een schot is geplaatst; als dat niet het geval is wordt de informatie weer zichtbaar gemaakt. Is de informatie op grond van artikel 8 verwerkt en dus wel terecht achter een schot geplaatst, dan kan deze informatie in een bijzonder geval, voor zover noodzakelijk en met toestemming van bevoegd gezag, weer beschikbaar gesteld worden.

⁷ Op 24 januari 2024 heeft het Kamerlid El Abassi een motie ingediend om registraties met het label 'niet CTER-waardig' in kaart te brengen en te verwijderen (Tweede Kamer, vergaderjaar 2023-2024, 29 628, nr. 1196). Deze motie is verworpen.

De politie schrijft ook dat Aland stappen kan ondernemen om de projectcode in te zien en mutaties te laten verwijderen. Dat kan via een verzoek bij de Korpschef.⁸ Een dergelijk verzoek van Aland heeft de politie tot dusver niet binnengekregen.

Reacties op het verslag van bevindingen

De ombudsman heeft het verslag van bevindingen aan de politie en aan Aland gestuurd. De ombudsman constateert dat Aland in zijn reactie vooral het standpunt van de politie heeft betwist. Dat heeft – op enkele nuanceringen na - niet geleid tot substantiële wijzigingen in de feitelijke vaststellingen hiervoor.

Het oordeel van de Nationale ombudsman

De klacht over het bezoek van de wijkagent en het gesprek aan de deur

Het toetsingskader

De Nationale ombudsman toetst dit klachtonderdeel aan het vereiste van behoorlijk overheidsoptreden dat grondrechten van burgers worden gerespecteerd. Artikel 1 Grondwet biedt een belangrijke basis voor de bestrijding van discriminatie. In dit artikel staat onder meer het gelijkheidsbeginsel en het discriminatieverbod geformuleerd. Het discriminatieverbod houdt in dat geen onderscheid mag worden gemaakt naar godsdienst, levensovertuiging, politieke gezindheid, ras, geslacht of op welke grond dan ook. Dit brengt met zich mee dat (ook) ambtenaren bij hun optreden personen op grond van hun uiterlijk en/of afkomst niet in negatieve zin anders mogen behandelen dan andere personen. Ook de schijn van een dergelijk optreden dient te worden vermeden. Burgers mogen verwachten dat een ambtenaar altijd stilstaat bij de vraag hoe de situatie voor de burger is. Het is aan de ambtenaar om signalen serieus te nemen, te luisteren en te de-escaleren.

De beoordeling

De aanleiding van het bezoek

De ombudsman vindt niet dat de wijkagent onbehoorlijk heeft gehandeld door bij Aland langs te gaan. De ombudsman stelt vast dat de wijkagent voorafgaand aan zijn bezoek door de melding en door met de bouwvakkers te praten informatie kreeg. Deze ging onder andere over het niet-verlenen van de toegang tot de woning voor renovatiewerkzaamheden, het uitschelden van de bouwvakkers, de wijze waarop Aland de bouwvakkers in de gaten hield, gesprekken in het Arabisch en Engels over onder andere het niet-accepteren van de Nederlandse Staat en een – in de ogen van de bouwvakkers - verdachte vlag in de woning. De ombudsman vindt het op basis van de informatie die de wijkagent had begrijpelijk dat de wijkagent de melding verder wilde onderzoeken. En ook Aland de kans te geven zijn kant van het verhaal te vertellen. Dat de signalen ongefundeerd en niet juist bleken te zijn, maakt dat niet anders. Daarbij betreft de ombudsman dat de wijkagent op een laagdrempelige manier heeft geprobeerd contact met Aland te zoeken door hem alleen te bezoeken.

Tegelijkertijd begrijpt de ombudsman dat het voor Aland niet prettig was dat de wijkagent hem onverwachts bezocht en zich hierdoor overvallen voelde. En dat Aland twijfels had bij de melding die de aanleiding vormde voor het bezoek. Toch concludeert de ombudsman dat de wijkagent voldoende reden had de melding serieus te nemen. En dat hij door op bezoek te gaan bij Aland om die melding te onderzoeken niet het discriminatieverbod heeft geschonden. De klacht van Aland is in zoverre niet gegrond.

⁸ Specifiek kan Aland op grond van artikel 25 Wet politiegegevens (Wpg) een verzoek doen bij de Privacydesk van de politie om inzage te krijgen in zijn politiegegevens. Daarnaast is het mogelijk om op grond van artikel 28 Wpg een verzoek te doen tot rectificatie of vernietiging van de hem betreffende onjuiste politiegegevens. Vernietiging dient bijvoorbeeld plaats te vinden als de politiegegevens in strijd met een wettelijke voorschrift worden verwerkt of om aan een wettelijke plicht te voldoen. Bijvoorbeeld als blijkt dat de wettelijke bewaartermijn is verstreken, of omdat de verwerking niet meer noodzakelijk is voor de specifieke doelen genoemd in de Wpg (artikel 8,9, 10 en 13 Wpg). Vaak zal dit zijn na de inzage omdat dit verzoek aan te brengen wijzigingen moet bevatten, maar dat is niet noodzakelijk.

De wijze waarop het gesprek aan de deur is verlopen

De klacht over de wijze waarop het gesprek is verlopen vindt de ombudsman gegrond. Hij stelt vast dat de lezingen over hoe het gesprek aan de deur is verlopen en wat er precies is gezegd uiteenlopen. Aland heeft (een deel) van het gesprek met de wijkagent aan de deur opgenomen. De ombudsman heeft op basis van het filmpje kunnen vaststellen dat de wijkagent de woorden benoemde zoals Aland in zijn klacht omschreef. De ombudsman maakt verder uit de beelden en de verklaringen van Aland én de wijkagent op dat het gesprek niet goed verliep.

De ombudsman merkt op dat het de wijkagent niet is gelukt om op een goede manier uitleg te geven over de reden van zijn bezoek. Door de woorden die de wijkagent in ieder geval heeft uitgesproken, kan de ombudsman begrijpen dat Aland dacht dat de wijkagent hem alléén bezocht omdat Aland Arabisch sprak. Bewoordingen luisteren nauw. Zeker gezien de aard van de melding. Dit soort bewoordingen kunnen niet anders dan discriminerend worden opgevat. Wat er verder nog aan de deur zou zijn gezegd en dat er voldoende reden was bij Aland langs te gaan doet daar niets aan af. Daarnaast vindt de ombudsman dat de politie tijdens het onderzoek ook onvoldoende duidelijk heeft kunnen maken waarom het benoemen van zijn afkomst relevant was in het gesprek. De politie handelde hierdoor in strijd met het behoorlijkheidsvereiste respecteren van grondrechten. De ombudsman vindt de klacht van Aland hierover gegrond.

De klacht over de wijze waarop de melding is geregistreerd

Het toetsingskader

De Nationale ombudsman toetst dit klachtonderdeel aan het redelijkheidvereiste. Dit vereiste houdt in dat de overheid de verschillende belangen tegen elkaar afweegt voordat zij een beslissing neemt. De uitkomst hiervan mag niet onredelijk zijn. De overheid verzamelt bij haar handelen de relevante feiten en kijkt naar alle omstandigheden. De verzamelde gegevens worden betrokken bij de belangen die op een zorgvuldige wijze tegen elkaar worden afgewogen.

De beoordeling

De ombudsman benadrukt dat bij de registratie van een melding, vooral wanneer hierbij een projectcode CTER wordt gebruikt, extra zorgvuldige afwegingen gemaakt moeten worden. De politie dient zich bewust te zijn dat een melding gevolgen kán hebben voor de persoon in kwestie. Daarom dient naast (nationale) veiligheid ook de belangen van de burger meegewogen te worden.

De ombudsman concludeert dat de politie in dit geval onvoldoende heeft gemotiveerd op welke manier de belangen van Aland bij de registratie een rol speelden. Dat de wijkagent een melding vastlegt in de systemen kan de ombudsman gelet op de omstandigheden volgen. Het gebruik van de CTER-code daarbij is echter een zwaar middel om een signaal te onderzoeken. De ombudsman is niet gebleken dat de belangen van Aland bij de registratie van de melding op enige manier zijn meegewogen. Reeds daarom heeft de politie gehandeld in strijd met het redelijkheidvereiste. Daarin betreft de ombudsman dat uit zijn rapport "Blind vertrouwen?" is gebleken dat het lastig is dergelijke registraties ongedaan te maken. Dat benadrukt naar het oordeel van de ombudsman de noodzaak voor meer zorgvuldigheid en betere belangenafweging bij het registreren van dergelijke meldingen. De ombudsman vindt dit klachtonderdeel gegrond.

Conclusie

De Nationale ombudsman vindt de klacht van Aland over de aanleiding van het bezoek van de wijkagent niet gegrond. Wel vindt de ombudsman dat de wijkagent tijdens het gesprek met Aland zich discriminerend heeft uitgelaten. Daarmee handelde de politie in strijd met het vereiste van respecteren van grondrechten. Dit onderdeel van de klacht vindt de ombudsman gegrond.

Verder vindt de ombudsman dat de politie onvoldoende onderbouwde op welke manier de belangen van

Aland zijn afgewogen bij het registreren van de melding. Daarmee heeft de politie in strijd gehandeld met het redelijkheidsvereiste. Dit onderdeel van de klacht vindt de ombudsman ook gegrond.

De Nationale ombudsman,

Reinier van Zutphen